

“Η προσδοκία της αναστάσεως είναι η ελπίδα του χριστιανού και η ελπίδα του κόσμου”

/ [Γνώμες](#)

Βασίλης Στογιάννος Συγγραφέας, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Στην τριάδα των χριστιανικών αρετών, που αναφέρει ο απόστολος Παύλος στην κατακλείδα του ύμνου της αγάπης, ανάμεσα στην πίστη και στην αγάπη υπάρχει η ελπίδα. Σωστά, γιατί στηρίζεται στην πίστη και σχετίζεται πρακτικά με την αγάπη. Η ελπίδα του χριστιανού, πηγάζει από την πίστη του, από την θεογνωσία και την ανθρωπογνωσία του. Συγχρόνως όμως δίνει φτερά και στην αγάπη του,

γιατί την συνδέει με το δράμα του καινούριου κόσμου, με το πλήρωμα της βασιλείας του Θεού στην νέα γη και στον νέο ουρανό που κατοικεί η δικαιοσύνη κατά τον απόστολο Πέτρο. Αγωνιζόμαστε, κάνουμε θυσίες, υφιστάμεθα δεινά αγόγγυστα, δίνουμε την ζωή μας, γιατί έχουμε ένα τελικό στόχο, την επικράτηση της νέας δημιουργίας, της βασιλείας του Θεού. Όλες μας οι πράξεις κατατείνουν στην έλευση αυτής της έσχατης πραγματικότητας, που την ξέρουμε από την πίστη μας βέβαια, αλλά που βασικά την βλέπουμε με την ελπίδα, με την προσδοκία μας.

Η δική μας, η χριστιανική προσδοκία στηρίζεται στην ανάσταση. Ξεκινά από την ανάσταση του Χριστού και απολήγει στη δική μας μετοχή στον κόσμο της αναστάσεως. Έτσι μιλώντας κανείς για την ανάσταση αναφέρεται στην ελπίδα του κόσμου.

Η ανάσταση δεν είναι ελπίδα για τον χριστιανό στην αφετηρία της. Είναι αποδοχή ενός ιστορικού γεγονότος, της αναστάσεως του Χριστού. Είναι κατάφαση της μαρτυρίας των αποστόλων, που είδαν τον κενό τάφο και συναντήθηκαν με τον αναστημένο Χριστό. Είναι μια πίστη διαφορετική από την συνηθισμένη, γιατί βασίζεται σε αξιόπιστες μαρτυρίες, έχει δηλαδή περισσότερο το στοιχείο της αποδοχής ενός ιστορικού γεγονότος. Όλα τα Ευαγγέλια μαρτυρούν για την ανάσταση του Χριστού. Αναφέρουν το γεγονός της ευρέσεως κενού, αδειανού του τάφου του Χριστού τόσο από τις μυροφόρες γυναίκες, όσο και από τους δύσπιστους μαθητές. Και μιλούν ακόμη για τις εμφανίσεις του αναστημένου Χριστού στους μαθητές του, που δίνουν την εξήγηση για τον κενό τάφο: ο τάφος ήταν κενός γιατί ο Χριστός αναστήθηκε. Και δεν εμφανίστηκε σε έναν ή δύο, αλλά και στους δώδεκα, μια φορά μάλιστα και σε πεντακόσιους, ίσως και περισσότερους πιστούς. Ο απόστολος Παύλος που αναφέρει αυτή την εμφάνιση σε μian επιστολή του γραμμένη γύρω στο 55, λίγα χρόνια μετά δηλαδή, θυμίζει στους αναγνώστες του ότι μπορούν να δουν τους μάρτυρες αυτής της εμφάνισης και να διαπιστώσουν την αλήθεια των λόγων του. Πεντακόσιοι άνθρωποι δεν είναι συνηθισμένος αριθμός μαρτύρων!

Στο γεγονός της αναστάσεως του Χριστού στηρίχθηκε και η πίστη, σωστότερα η ελπίδα των χριστιανών και για την δική μας ανάσταση, την κοινή ανάσταση όλων των ανθρώπων σ' ένα νέο κόσμο ζωής και αφθαρσίας. Αυτή η προσδοκία των πιστών είναι το σημείο του χριστιανικού κηρύγματος που συνάντησε την μεγαλύτερη αντίδραση στον αρχαίο κόσμο, αλλά συνάμα και η δύναμη του λόγου των αποστόλων και των άλλων κηρύκων της πίστεως. Είναι χαρακτηριστικό ότι στην Αθήνα, όταν μίλησε ο Παύλος στον Άρειο Πάγο, τον άκουσαν με πολλή προσοχή και ανεκτικότητα μέχρι το σημείο του λόγου του, που αναφερόταν στην ανάσταση. Τότε ξαφνικά οι φιλόσοφοι των Αθηνών αισθάνθηκαν ενοχλημένοι και

μισοειρωνικά του είπαν: «θα σ' ακούσουμε μιαν άλλη φορά». Η προ-οπτική του κόσμου της αναστάσεως δεν ταίριαζε στην εικόνα για τον κόσμο που είχαν διαμορφώσει οι αρχαίοι σοφοί.

Η ελπίδα του Παύλου για έναν νέο κόσμο, μια νέα δημιουργία, δεν μπορούσε να ταιριάζει με την άποψη για την τελειότητα του παρόντος κόσμου. Σε τελευταία ανάλυση αμφισβητούσε την σιγουριά του παρόντος. Το πλάτεμα του παρόντος με το άνοιγμα στο μέλλον δημιουργούσε μιαν αβεβαιότητα, που δεν ήταν έτοιμοι να δεχθούν οι αρχαίοι, όπως δεν είναι πρόθυμοι να την δεχθούν και οι σύγχρονοί μας. Γιατί έτσι ξαφνικά φαίνεται γυμνό από κάθε ωραιοποίηση το παρόν. Η αναμονή της πληρότητας της ζωής στο μέλλον, φωτίζει μ' ένα καινούριο φως και το παρόν. Δείχνει την απουσία της ζωής από έναν κόσμο που βρίσκεται κάτω από την καταθλιπτική δύναμη του θανάτου, που στενάζει κάτω από την φοβία για την αύριο, που είναι υπόδουλος στον τρόπο από την προοπτική του θανάτου. Η ελπίδα της αναστάσεως κάνει μιαν απομύθευση του κόσμου των ονείρων μας. Θυμίζει πόσο μετέωρα είναι τα ανθρώπινα πράγματα, όσο πάνω από τα κεφάλια μας βαραίνει η έλευση του θανάτου. Θυμίζει ακόμη η ανάσταση πως μόνο με την επέμβαση του Θεού εν Χριστώ, μόνο με μια νέα θεϊκή δημιουργική επέμβαση είναι δυνατή η απαλλαγή του ανθρώπου από τον φόβο και το άγχος και η μετοχή του στην πραγματική ζωή. Υπάρχει βέβαια έντονο το αισιόδοξο στοιχείο στην προσδοκία της αναστάσεως.

Γεμίζει η ψυχή του ανθρώπου από νέα συναισθήματα, βλέπει τον κόσμο με νέα προοπτική. Αλλά για να γίνει αυτό, πιο πριν πρέπει να διαπιστώσει την αδυναμία του, την ανικανότητά του ν' αλλάξει από μόνος του την πορεία του. Η ελπίδα της αναστάσεως προϋποθέτει σε τελευταία ανάλυση την απεμπόληση του ανθρωποκεντρισμού και την εγκατάλειψη στα χέρια του Θεού. Και στο σημείο αυτό αντιδρά ο φυσικός άνθρωπος. Γιατί έχει την τάση να λησμονεί πως είναι δημιούργημα, πως η ζωή του εξαρτάται από τον Θεό. Όταν έλθει αντιμέτωπος με την ανάσταση, ο άνθρωπος γίνεται συνήθως επαναστάτης έναντι του Θεού. Καταλαμβάνεται από την επιθυμία του Αδάμ ν' αποκτήσει μό-νος του την αθανασία. Και έτσι ακολουθεί τον πρωτόπλαστο στην τραγική πορεία της ύβρεως, της αποστασίας και της πτώσεως. Και όλα αυτά, γιατί φοβάται να παραδώσει το μέλλον του, την συνέχιση της ζωής του στον δημιουργό Θεό, στην πηγή της ζωής.

Η προσδοκία της αναστάσεως είναι η ελπίδα του χριστιανού και η ελπίδα του κόσμου, όταν μπορέσει κανείς να απαλλαγεί από την φοβία για το μέλλον και όταν δεν φοβηθεί την προοπτική μιας νέας δημιουργίας. Φτάνει να κάμει ο άνθρωπος μιαν ανατοποθέτηση του παρόντος, για να δει την ομορφιά του μέλλοντος, που θα χρωματίσει και το παρόν του στη συνέχεια. Η αποδοχή της ελπίδας για την

ανάσταση δίνει νέες διαστάσεις στο παρόν. Έτσι ο θάνατος παύει να είναι ο ρυθμιστικός παράγοντας των ανθρωπίνων σχέσεων. Αντί να προσπαθούμε με κάθε μέσο να παραμερίσουμε τους άλλους για να διασφαλίσουμε —έτσι τουλάχιστον πιστεύουμε— την ζωή μας, μπορούμε να αγωνιζόμαστε χωρίς άγχος και για τους άλλους. Αντί να βλέπουμε τον θάνατο σαν μια δαμόκλεια σπάθη πάνω από κάθε στιγμή μας, είναι δυνατό με την προσδοκία της αναστάσεως να δούμε το θάνατο όπως είναι: σαν μια προσωρινή μάχη που δεν μπορεί ν' αλλάξει τίποτε σ' ένα πόλεμο που έχει οριστικά κριθεί θετικά για μας. Ο θάνατος είναι τα τελευταία ψυχοραγήματα ενός κόσμου που χάνεται. Γιατί η ανάσταση του Χριστού έχει ανοίξει τον δρόμο της αιώνιας ζωής οριστικά για όλους μας. Έτσι μπορούμε να ξεπεράσουμε οριστικά το άγχος, την αμφιβολία, την αβεβαιότητα για το μέλλον.

Η ιστορία της Έκκλησίας είναι εύγλωττη σ' αυτό το σημείο. Οι χριστιανοί αντιμετώπισαν μαρτύρια και διωγμούς, κοινωνικούς εξοστρακισμούς και βασανιστήρια με μοναδικό όπλο την βέβαιη ελπίδα της αναστάσεως. Οι ασκητές της ερήμου νίκησαν τον παλαιό άνθρωπο με την δύναμη της προσδοκίας της αναστάσεως των νεκρών. Και η Εκκλησία προσελκύει και σώζει ανθρώπους βασισμένη σ' αυτή την προσδοκία, που κατακλείει το σύμβολο της πίστεως: «προσδοκώ ανάστασιν νεκρών και ζωήν του μέλλοντος αιώνας». Είναι η προσδοκία της ολοκληρωμένης και ατελεύτητης ζωής, που τόσο επιθυμεί ο άνθρωπος.

(Βασίλης Στογιάννος, Η Εκκλησία στην ιστορία και στο παρόν, εκδ. Π.Πουρναρά, Θεσ/νίκη. σσ. 140-143)